Wydanie wieczorne.
Nr. 206. Sobota 22 sierpnia 1914. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy:
Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Wielkie klęski Moskali. Klęska Francuzów. Nowe zarządzenia wojskowe. O walkach w Serbii.

Zwycięstwa austryackie nad Moskalami.

Lwów, 22 sierpnia.

Nieprzyjacielska kawalerya, posuwająca się wczoraj w okolicach granicznych na północ od Lwowa, została odparta na całej linii i cofnęła się w rozsypce. Z nieprzyjacielskich wojsk jeden generał poległ, jeden generał ranny przewieziony został do lwowskiego szpitala garnizonowego, dużo poległych i rannych, dużo jeńców.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Nieprzyjacielska dywizya kozaków, która posunęła się w kierunku na Sokal wzmocniona przez piechotę, została wczoraj rano przez nasze wojska zaatakowaną i po krótkiej walce pobitą, przyczem jedna brygada została w zupełności rozbitą. Zabrano wiele jeńców i zdobyto wiele materyału wojennego.

Klęska Francuzów.

Berlin, 22 sierpnia.

Biuro Wolffa ogłasza następujące zawiadomienie wielkiego sztabu generalnego:

Siły francuskie, pobite przez nasze wojska między Metzem a Wogezami, są dalej ścigane. Odwrót Francuzów zamienia się w ucieczkę. Dotychczas zabraliśmy przeszło 10.000 ludzi do niewoli. Zdobyliśmy conajmniej 50 armat. Siła pobitych wojsk nieprzyjacielskich wynosi przeszło ośm korpusów armii.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Dzienniki dzisiejsze omawiają zwycięstwo armii niemieckiej koło Metzu, które godnie staje obok zwycięstw w roku 1870. **Klęska Francuzów zniszczyła wszelkie plany Francuzów zdobycia Lotaryngii.** Dzienniki podnoszą, że na czele armii niemieckiej stał syn austryackiej arcyksiężniczki, **bawarski następca tronu.**

Nowe zarządzenia wojskowe w Austryi.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Wojna światowa, przybierająca **coraz większe rozmiary**, stworzyła dla wszystkich państw, a w pierwszej linii dla państw prowadzących wojnę, powinność zajęcia się załatwieniem wszystkich problemów defenzywy, co w czasie **nieobliczalnych konstelacyi długiej wojny** może dać tę pewność przed niespodziankami, jaka jest potrzebną do konsekwentnego przeprowadzenia przewodniej myśli naszego kierownictwa wojennego, to jest **ofenzywy.** Skutkiem tego przystąpi się **do robót fortyfikacyjnych na linii Dunaju**, planowanych od dawna i przygotowanych już w mobilizacyjnych zarządzeniach przygotowawczych, a których celem jest **zabezpieczenie głównych miejsc przejścia, a więc także i dwóch stolic.**

Ludność obu państw monarchii, która z taką męską stanowczością idzie do walki, z pewnością pochwali tą decyzyę. Postanowienie to odpowiada także tej samej myśli, która skłoniła w roku 1870 Prusy do przedsięwzięcia **robót fortyfikacyjnych w Berlinie**, myśli streszczającej się w tem, że ludy walczące o większe cele muszą być także **gotowe do wytrwałej obrony,** że ofenzywa tylko wtenczas może spoczywać na pewnej podstawie i tylko wtenczas może być przeprowadzoną z świeżą siłą czynu, jeżeli skuteczna ofenzywa dostatecznie jest **przygotowaną.**

Powód opóźnienia się walk z Serbią.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Biuro koresp. ogłasza:

Z powodu wmieszania się Rosyi w walkę między Austro-Węgrami a Serbią byliśmy zmuszeni **naszą całą siłę zebrać dla głównej walki na północnym wschodzie.** Przez to wojna przeciw Serbii, częstokroć przez publiczność pojmowana jako **ekspedycya karna**, sama przez się stała się **akcyą uboczną**, prawie nie dotykająca głównej decyzyi. Mimo to ogólna sytuacya i wiadomości o przeciwniku okazały, że akcya ofenzywna jest na miejscu, która jednakże ze względu na wyżej wspomniane przyczyny miała być tylko **krótkim atakiem** (Vorstoss) na terytoryum nieprzyjacielskiem, po którego udaniu się trzeba było wrócić znów w pierwotne **wyczekujące stanowisko**, aby przy sposobności znów uderzyć. Ten krótki atak ofenzywny nastąpił też w czasie między 13 a 18 bm. ze strony części naszych sił na południu, które odznaczyły się wielką brawurą i dzielnością i doprowadził do tego, **że ściągnął na siebie prawie całą armię serbską**, której ataki prowadzone **ze znaczną przewagą liczebną** zostały wśród największych ofiar tej armii **odparte**, dzięki bohaterstwu naszego wojska.

Że także i **nasze wojsko po części poniosło straty**, nie można się dziwić wobec **znacznej przewagi nieprzyjaciela**, walczącego o swą egzystencyę.

Gdy nasze wojska daleko posunięte na serbskiem terytoryum w dniu 19 sierpnia otrzymały rozkaz, po spełnieniu zadania, znowu **udać się do pierwotnych pozycyj nad doliną Driną i Sawą**, zostawiły na placu boju zupełnie wyczerpanego przeciwnika. **Wojsko nasze dzisiaj ma w swych rękach wyżyny na terytoryum serbskiem i obszar naokoło Szabac. W Serbii południowej znajdują się wysłane tam z Bośni wojska austro-węgierskie wśród ciągłych walk** w marszu w kierunku na Valjewo.

Wydanie poranne i wieczorne razem 8 hal.

Możemy z całym spokojem spoglądać na dalsze wypadki, których przebieg usprawiedliwi zaufanie, jakiego okazały się w pełnej mierze godnemi nasze dzielne wojska, które wśród najtrudniejszych stosunków walczyły i w dniach od 13 do 19 sierpnia wykonały zadania, wydające się laikowi niewdzięczne.

Klęski rosyjskie na granicy Galicyi.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Z terenu walki rosyjskiej można podać piękne sukcesy naszej kawaleryi. W Tomaszowie zaatakowano dywizyę wojsk nieprzyjacielskich. Dwa pułki kozaków i jeden pułk rosyjskich ułanów zmuszone zostały do ucieczki. Wycieczka jednej dywizyi rosyjskiej kawaleryi nie udała się.

Jedna brygada rosyjska została zniszczoną koło Turynki (pow. Żółkiew), druga wiele ucierpiała koło Kamionki Strumiłowej. Nasi lotnicy w nadzwyczajnych śmiałych lotach dotarli głęboko na terenie rosyjskim i dokonali wybornych rekognoskowań. Rzucaniem bomb wywołali oni wielkie zamieszanie w obozach nieprzyjacielskich i w trenie.

Zwycięstwo nad Serbami.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Na placu wojny południowo-wschodniej na wschód od Wiszegradu do Rudo, po zaciętych walkach w dniach 20 i 21 bm. wyparto na całej linii 30 batalionów serbskich z licznymi armatami górskimi, polowymi i ciężką artyleryą.

Konfiskata okrętów tureckich przez Anglię.

Konstantynopol, 22 sierpnia.

Jak półoficyalnie podają do wiadomości, ambasador angielski z polecenia swego rządu zawiadomił Portę, że konfiskata obu dreadnoughtów tureckich, jakoteż obu chilejskich kontrtorpedowców nastąpiła **z konieczności wojskowej**, wedle zwyczaju przestrzeganego oddawna przez Anglię w razie wojny. Ambasador oświadczył dalej: Rząd angielski ubolewa żywo, że był zmuszony **zatrzymać dwa okręty**, dla zakupna których naród turecki poniósł tak wielkie ofiary.

Ubolewanie jest tem większe, że wypadek ten dał powód do **nieporozumień** w opinii publicznej ottomańskiej. Celem usunięcia tych nieporozumień podaje się do publicznej wiadomości, że rząd angielski upoważnił ambasadora do oświadczenia w formalny sposób Porcie, że **okręty te na wypadek, gdyby Anglia podczas wojny ich nie potrzebowała, mają być Turcyi zwrócone.**

Bułgarya przeciw Rosyi.

Sofia, 22 sierpnia.

„Gazeta robotnicza“, organ **socyalistów** i syndykalistów, oświadcza, że żołnierze bułgarscy wszelkiemi siłami bronić będą **niezawisłości Bułgaryi** przed obcym atakiem i ani chwili nie zawahają się przed marszem **przeciw despotycznej Rosyi**. Prasa **rządowa** podnosi, że Bułgarya zachowuje **ścisłą neutralność**.

Zdrajca bułgarski w obozie rosyjskim.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Dzienniki donoszą z **Sofii**, że Radko Dimitrijew został mianowany **komendantem korpusu** w okręgu kijowskim.

Francuzi w Belgii.

Wiedeń, 22 sierpnia.

Dzienniki donoszą z **Londynu** pod datą 15-go b. m., że **armia francuska ukończyła swą koncentracyę w Belgii**. Armia maszeruje w kierunku Gembloux, na północny zachód od Namuru.

Niemcy a Japonia.

Berlin, 22 sierpnia.

Dzienniki donoszą, że były ambasador amerykański White na wiadomość **o ultimatum Japonii** oświadczył: Stany Zjednoczone będą na zwrot w biegu wypadków **uważnie spoglądać**. Nie zgadza się z interesami Stanów Zjednoczonych, ażeby **Japonia i Rosya wzbogaciły się na dalekiem Wschodzie kosztem Niemców.**

Wiedeń, 22 sierpnia.

Dzienniki ogłaszają, że **Niemcy odrzucą ultimatum Japonii**, a żołnierze niemieccy w Kiauczau, oraz załogi okrętowe **nie poddadzą się**, lecz zginą **śmiercią bohaterską.**

Kronika wojenna.

Kolonia. Komendant Leodyum, generał Leman, został wzięty **do niewoli** i internowany w Kolonii.

Berlin. „Nowy Kuryer Rotterdamski“ donosi, że rząd angielski **skonfiskował okręt wojenny, budowany dla Norwegii.**

Berlin. Z Brukseli donoszą, że wielki poeta belgijski Maurycy Maeterlinck wstąpił jako **ochotnik** do armii belgijskiej, a w pismach belgijskich ogłosił pismo, zawierające szereg **obraźliwych wzrotów** przeciw Niemcom.

Brunszwik. Cesarz Wilhelm wysłał do córki swej, księżniczki brunszwickiej, telegram z doniesieniem **o zwycięstwie wojsk niemieckich.**

Berlin. „Vossische Zeitung“ reprodukuje doniesienie „Timesa“, że rząd angielski gotów jest przyjmować z pewnemi ograniczeniami weksle akceptowane przed dniem 4 sierpnia, przyczem zauważa, że fakt ten świadczy **o wielkiem wstrząśnieniu całego życia gospodarczego w Anglii.**

Wiedeń. Więźniowie zakładów w Stein i Suden przeznaczyli za zgodą kierownictwa zakładów zarobki swe na cele dobroczynne. Więźniowie w Stein przeznaczyli mianowicie 1160 koron dla żołnierzy znajdujących się w polu, zaś więźniowie w Suden 311 koron na „Czerwony Krzyż“.

KRONIKA.

Sobota 22 sierpnia.

O spoczynek niedzielny w drukarstwie. „Wiener Zeitung“ ogłasza rozporządzenie ministeryalne w sprawie uregulowania spoczynku niedzielnego i świątecznego w drukarstwie, zmieniając § 1 ustępu I. rozporządzenia z 21 lipca 1914 w następujący sposób: Postanowienia ustawy z 16 stycznia 1895 co do uregulowania spoczynku niedzielnego i świątecznego w przemyśle i z dnia 18 lipca 1905 zmieniającego częściowo pierwszą ustawę i uzupełniającego ją, wchodzą znów w życie dla drukarstwa o tyle, że **nie dotyczy to nadzwyczajnych wydań pism peryodycznych.**

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie jutro o godz. 8 rano.

Przywiezienie prowokatorów rosyjskich. Dzisiaj o godzinie 11-ej rano żołnierze artyleryi przywieźli do komendy twierdzy sześciu prowokatorów rosyjskich, ujętych w Królestwie. Wieziono ich na dwóch podwodach, otoczonych wojskiem. Aresztowani są pod zarzutem szpiegostwa i podburzania ludności oraz strzelania do wojska. Jeden z nich miał białą czapkę rosyjską na głowie. Aresztowani oddani będą pod sąd wojskowy.

Ranni w Krakowie. W tak zatytułowanej notatce „Czas“ wczorajszy podał, iż lekko ranni żołnierze ołomunieckiego 54 pułku piechoty odnieśli rany w bitwie pod Kraśnikiem „koło Kielc“. Tymczasem miasteczko Kraśnik leży w gub. lubelskiej przy szosie, wiodącej z Janowa Ordynackiego (miasto powiatowe) do Lublina.

Otwieranie szynków. Nowe rozporządzenie postanawia, że szynki mogą być otwarte od godziny 7 rano do 9 wieczór, ale wódkę wolno sprzedawać tylko do godziny 6 wieczór. Kawiarnie i restauracye mogą być otwarte od godziny 6 do 9, względnie do godziny 11 wieczór, ale wódkę wolno sprzedawać tylko do godziny 6 wieczór. Pierwszorzędne kawiarnie i restauracye mogą być otwarte do godziny 1 w nocy za osobnem pozwoleniem policyi. Lokale z wyłączną sprzedażą wódki pozostają nadal zamknięte.

Towarzystwo sztuk pięknych, pragnąc wziąć udział w składkach na Skarb Wojskowy, otworzy wystawę w pałacu sztuk pięknych w niedzielę 23 bm., przeznaczając połowę dochodu brutto na rzecz Legionów.

Repertuar teatru miejskiego.
Sobota: „Uczeń szatana“.
Niedziela: „Uczeń szatana“.

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej.
Sobota: „Warszawianka“ i „Konfederaci Barscy“.
Niedziela po południu: „Gwiazda Syberyi“.
Niedziela wieczór: „Warszawianka“ i „Konfederaci barscy“.

Z kraju.

Aresztowanie moskalofilów. Z Sambora donoszą: Władze przeprowadziły aresztowania i internowanie moskalofilów pod zarzutem szpiegostwa i rozsiewania nieprawdziwych wieści o obecnej sytuacyi.

aresztowano jedną wdowę po księdzu ruskim, u której w mieszkaniu pod podłogą znaleziono kompromitujące papiery i listy. Nadto dokonano licznych aresztowań wśród chłopów w powiecie turczańskim.

Utarczki na granicy Galicyi północno-wschodniej.

Oddziały kozaków zaatakowały kilka miejscowości w powiecie **sokalskim i rawskim,** wszędzie atoli zostały **odparte** ze znacznemi stratami.

W powiecie rawskim jeden patrol kozacki cały dostał się w ręce naszych wojsk.

Kozacy napadają przeważnie na te miejscowości, w których chwilowo niema wojsk naszych, o czem donoszą im chłopi. Na widok wojsk naszych, a głównie ułanów, **pierzchają w popłochu.**

We Lwowie znów krążą alarmujące pogłoski o rzekomem posuwaniu się wojsk rosyjskich na terenie galicyjskim. W pogłoskach tych **niema ani słowa prawdy.**

Do kolporterów i czytelników „Prawa Ludu“.

Zawiadamiamy niniejszem, że z powodu wojny **zawieszamy chwilowo** wydawanie „Prawa Ludu“. Zarazem prosimy kolporterów o natychmiastowe wyrównanie zaległości.

Administracya „Prawa Ludu“.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).